

України у контексті інтеграції о європейського освітнього простору. – Вип. 37-1. – Т. V (73). – К. : Гнозис, 2017. – С. 185-195.

6. Ткаченко О. Ю. Використання інформаційних технологій у процесі формування комунікативних навичок іноземних студентів / О. Ю. Ткаченко // Методологія та практика лінгвістичної підготовки іноземних студентів : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. 19 квітня 2017 р. – Харків : ХНМУ, 2017 – С. 289-293.

Васецкая Л. И. Инновационные образовательные технологии как фактор оптимизации языковой подготовки иностранцев на довузовском этапе обучения.

В статье анализируются основные инновационные формы организации учебного процесса на языковых кафедрах довузовского этапа обучения. Обосновывается взаимосвязь между использованием новых средств обучения языку иностранцев и уровнем сформированности у них языковых знаний и навыков. Определяются проблемные направления, которые необходимо исследовать на современном этапе внедрения инновационных образовательных технологий.

Ключевые слова: инновационная образовательная технология, медиапрезентация, технические и учебные средства, оптимизация языковой подготовки.

Vasetska L. I. Innovative educational technologies as a factor in optimizing the language preparation of foreigners at the pre-university stage of training.

The article deals with the main innovative forms of organization of the educational process at the language department of the preparatory faculty. The interrelation between the use of new language learning tools for foreigners and the strength of their language knowledge and skills is substantiated. The problem areas, which require research at the present stage of implementation of the innovative educational technologies, are outlined.

Keywords: innovative educational technology, media presentation, technical and teaching methods, optimization of language preparation.

УДК 378.016:811.111'373

Гладка І. А.

**НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ НА ОСНОВІ КОРПУСІВ ПАРАЛЕЛЬНИХ ТЕКСТІВ**

У статті окреслено основні проблеми визначення поняття “корпус текстів”; розглядаються можливості застосування здобутків корпусної лінгвістики в іноземному навчанні майбутніми педагогами; висвітлено їх основні здобутки, переваги. Проблеми визначення корпусу текстів пов’язана з активним упровадженням корпусного підходу в сучасній лінгвістиці.

Ключові слова: корпус текстів, корпусна лінгвістика, методика викладання іноземних мов, лінгводидактика, фрейм.

Проблеми визначення корпусу текстів пов’язана з активним упровадженням корпусного підходу в сучасній лінгвістиці. Це вимагає розв’язання низки філософських і теоретико-методологічних питань теорії корпусу, і насамперед потребує визначення фундаментальне поняття корпусної лінгвістики – корпус текстів. Дискусії щодо визначення корпусу виявляють співіснування різних концепцій у сучасній корпусній лінгвістиці, що зумовлюють теоретичні принципи планування й практичні засади використання корпусів. Зокрема наявність вузького й широкого розуміння терміна “корпус текстів” є причиною існування двох основних підходів до встановлення періодизації, передумов формування й визначення статусу корпусної лінгвістики в сучасному мовознавстві, англійському, українському мовленні.

Справді, фонетичні, просодичні, морфологічні, синтаксичні, семантичні, прагматичні, стилістичні, комунікативні, сполучні властивості лексем є вивідними

безпосередньо з текстів, які були і є невичерпним джерелом для словників і граматик. Крім того, тема дослідження набуває неабиякої ваги в системі перекладу документів офіційно-ділового стилю. Найбільш важливими типами корпусів для перекладу офіційно-ділових документів є багатомовні суміжні корпуси текстів (*contiguous corpus of text*), паралельні корпуси текстів (*parallel corpus of text*) та порівняльні корпуси текстів (*comparative corpus of text*). Багатомовний корпус текстів поєднує кілька аналогічних за структурою одномовних корпусів текстів. Тому порівняльний корпус і його різновиди вміщують у себе одномовні субкорпуси, що мають подібну структуру й складені за однаковими принципами.

Незаперечним є й той факт, що в останні десятиліття фахівці галузей, що мають справу з комп'ютерним аналізом текстів, гостро відчують потребу в якомога більшому числі функціональних характеристик мовних одиниць для різних типів текстів. Для проведення теоретичних і прикладних (машинний переклад, аналіз і синтез мовлення, анотування і реферування тексту тощо) та дидактичних досліджень спеціалісти в галузях когнітивної лінгвістики, стилістики, семасіології, функціональної граматики, словотвору не мають узагальнених даних про закономірності функціонування мовних одиниць у мовленні. Усю необхідну лінгвістичну інформацію для подальшого опрацювання її у філологічних студіях можна одержати з корпусів текстів, розбудова яких є ознакою нашого часу.

Формування професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетентності як складової діяльнісної компетентності майбутніх вчителів передбачає формування широкого спектру різнорівневих навичок та вмінь, важливих і необхідних для академічної й фахової самореалізації, а також для високої конкурентоспроможності на ринку праці. Іншомовні тексти мають представляти обрану галузь в історичному аспекті, висвітлювати найбільш суттєві досягнення сьогодення, аналізувати альтернативні напрями розвитку досліджень різних наукових шкіл, розглядати споріднені спеціальності з метою реалізації потенційно продуктивного шляху міждисциплінарних досліджень, прогнозувати перспективні тематичні спрямування інноваційних пошуків. Вирішення такого комплексного завдання вимагає опрацювання величезної кількості іншомовних текстів із метою їх перетворення на навчальний текстовий матеріал і складання гнучких вокабулярів. Одним із найбільш ефективних напрямів такої методичної роботи може стати широке впровадження здобутків корпусної лінгвістики в навчальний процес з іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень обраної проблематики дає змогу виокремити наукові здобутки таких авторів як С. Бук, О. Демська-Кульчицька, В. Жуковська, В. Риков, Н. Саєнко, М. Davies, D. Biber, D. Kies, T. Johns, R. Reppen та ін.

Мета статті – дослідити корпуси паралельних текстів (англійської, української мов) як невід'ємний елемент професійних компетентностей майбутніх вчителів у навчанні лексичного матеріалу учнів.

Об'єкт дослідження – корпуси паралельних текстів.

Предмет дослідження – корпуси паралельних текстів при навчанні студентів лексичного матеріалу.

В останні десятиліття минулого сторіччя зусилля багатьох країн були спрямовані на створення національних універсальних корпусів текстів із необхідними й достатніми кількісними та якісними параметрами для укладання на їхній основі словників і граматик національних мов. На сьогодні текстові корпусні ресурси вже існують для багатьох мов, і не лише європейських, створення корпусу вважається за обов'язок по відношенню до національної мови. Серед найвідоміших – Британський національний корпус (100 млн. слововживань); Національний корпус російської мови (10 млн. слововживань); Корпус австралійської періодики (300 млн. слововживань); Банк англійської мови (320 млн. слововживань); Корпус німецької мови (778 млн. слововживань) тощо, а в маленькій

Словаччині існує навіть Інститут корпусного дослідження словацької мови [5, с. 46].

У широкому значенні під корпусом розуміють будь-яке зібрання письмових або усних текстів, використовуване з метою дослідження мови. Зазначена інтерпретація основного поняття приводить до виділення періоду ранньої корпусної лінгвістики (кінець XIX ст. – 1960 рр.), що дозволяє значно розширити хронологію розвитку дисципліни за рахунок доелектронних корпусів текстів й обґрунтувати концептуальні витoki корпусної лінгвістики. У вузькому значенні під корпусом розуміють зібрання текстів в електронній формі, що презентує певну мову. Зрозуміло, що за такою інтерпретацією корпусу текстів, витoki корпусної лінгвістики датуються другою половиною XX ст. Незважаючи на співіснування в сучасній корпусній лінгвістиці двох основних підходів до визначення корпусу текстів, в основу більшості спроб покладено вузьке розуміння основного терміна [1, с. 12].

Корпус текстів (КТ) – це “машиночитане стандартно організоване зібрання репрезентативних для певної мови, діалекту або іншої підмножини мови писемних або усних текстів, призначених для лінгвістичного аналізу й опису, відібраних і впорядкованих згідно з експліцитними екстра- та інтралінгвальними критеріями”. Надалі такі ознаки корпусу, як існування в електронному (комп’ютерному) вигляді, репрезентативність чи достатньо великий обсяг та анотованість, уважаємо як самі собою зрозумілими, обов’язковими. Отже, інформація, одержана на матеріалі корпусів текстів, – надійні дані для тверджень про мову. У науковій літературі за різними критеріями виділяють такі типи корпусів: загальномовні та спеціалізовані (наприклад, територіальних чи соціальних діалектів, учнівського мовлення тощо); повних текстів чи їх фрагментів; дослідницькі та ілюстративні; письмового, усного мовлення та мішані; одномовні та багатомовні; синхронічні та діахронічні; статичні та динамічні; збалансовані та моніторингові; паралельні та порівняльні; малі, середні та великі [2, с. 19].

Корпусна лінгвістика – це розділ мовознавства, що займається дослідженням, розробкою, створенням та використанням текстових (лінгвістичних) корпусів, а також лінгвістичним аналізом на їх основі. Незважаючи на свій порівняно молодий вік, корпусна лінгвістика завойовує все більше сфер – від отримання різноманітних статистичних даних (конкордансів, частотності слів тощо), розробки лексикографічних праць, удосконалення лінгводидактичних матеріалів (граматик та підручників), перевірки автентичності текстів до розслідування злочинів (*forensic linguistic analysis*).

Лінгводидактика, яка розкриває теоретичні та практичні аспекти вивчення мов, оперує сьогодні низкою методик, зокрема традиційною; класичною (базується на різних видах мовленнєвої діяльності); граматико-перекладною (сприяє формуванню вмінь та навичок читати іноземний текст і перекладати його зі словником); аудіолінгвальною (сприяє формуванню не лише розмовного мовлення, а й навичок розуміння тексту); інтенсивною (домінування різних видів спілкування, тренінгів); лінгвокультурологічною (через культуру народу – до його мови), методикою 25-го кадру, емоційно-сисловою та ін. Кожна з означених методик пройшла апробацію часом і певним чином трансформувалася та доповнилася елементами іншої. Проте спільною рисою для них є те, що основним засобом навчання мови залишається текст. У тексті функціонують одиниці всіх мовних рівнів і власне з текстом пов’язані корпусні методики, в основі яких лежить застосування комп’ютерних технологій та створення електронних текстових корпусів, які можна використовувати у лінгводидактичних цілях [4, с. 59].

Корпуси усних і письмових текстів предметної галузі можуть використовуватися для виділення ключових слів і розробки на їх основі списків активної лексики, необхідної студентам для спілкування на різні темі в різних сферах, частотних словників термінів для професійно-орієнтованого навчання англійської мови. Методики корпусної лінгвістики є важливими для лексикографії, для укладання словників (Longman, Oxford, Collins) нового типу в межах проекту COBULD (Collins Birmingham University International Language

Database), побудованих на корпусному матеріалі, на аутентичних величезних масивах текстів, нових корпусних дослідженнях, які емпірично обґрунтовано аналізують сучасне природне спілкування носіїв мови і входять до складу пакету програм “Корпусний менеджер”. Лексикографічний аналіз на основі великих за обсягом корпусів із послідовним використанням комп’ютерної обробки реального мовленнєвого матеріалу, взятого з відповідних сфер комунікації, допомагає виявити й вивчити контекстне використання лексичних одиниць, що дозволяє: конкретизувати семантику слів; більш чітко розрізняти відтінки значень синонімів і будувати синонімічні ряди з урахуванням поступового семантичного розширення; визначати частотну узгодженість з іншими лексичними одиницями; постійну або ситуативну стилістичну і жанрову належність, тобто функціонування в різних регістрах. Запорукою об’єктивності корпусних методик слугує можливість працювати з величезним обсягом вибірки текстів, оскільки відомо, що вірогідність висновків щодо частотності й релевантності будь-якого лінгвістичного явища залежить від кількості аналізованих прикладів і різноманітності пропонованих контекстів [6, с. 146].

З усіх типів корпусів у методиці навчання англійської мови й перекладу найбільш ефективним і перспективним здається використання навчальних корпусів (Learner Corpora) і паралельних електронних корпусів текстів (Parallel Corpora), які лежать в основі методично -орієнтованої корпусної лінгвістики. Розширюються можливості майбутнього вчителя іноземної мови на етапі підготовки до занять на матеріалах відомих корпусів і на основі малого скомпільованого для спеціальних цілей корпусу предметної галузі. Змінюється акцент у розподілі ролей викладача в освітньому процесі з директивних, контролюючих на ролі організатора навчання й самонавчання майбутніх вчителів [6].

За допомогою корпусів мовних даних можна також вирішувати проблеми з використанням і тлумаченням слів, які є однакові або дуже схожі за значенням, але все ж у вжитку їх не можна замінити одне на інше. Тому такий аналіз мовних даних і спостереження за типовим використанням слів, які є “майже синонімами”, може багато чого прояснити в цій ситуації.

Важливо згадати також і те, що слово є тісно пов’язане з контекстом, тобто з ситуацією, в якій воно вживається. Значення слів розрізняють за паттернами (шаблонами) і фразами, в яких вони типово з’являються. Співвідношення значень і паттернів можна розглядати за допомогою слів, які є багатозначними. З іншого боку, слова зі схожими значеннями вживаються в однакових паттернах. Щоб проаналізувати все вище викладене, необхідно розподілити лінії конкордансу на блоки, кожен з яких би містив приклади вираження одного значення, і тоді чітко було б видно, що кожне значення явно асоціюється з конкретними паттернами [7, р. 45-46].

Одним з різновидів підходу до аналізу мовних даних у корпусній лінгвістиці є поняття фрейму, – схеми, яка, зазвичай, складається з трьох слів, перше і останнє з яких залишаються незмінними, а слова, що стоять посередині, – змінюються і, таким чином, несуть смислове навантаження. Залежно від виду слотів та їхніх взаємозв’язків слід розрізняти п’ять типів фреймових структур. Список таких фреймів, що складаються з трьох слів, був запропонований Антуанеттою Ренуф і Джоном Сінклером, які використовували малий корпус (10 млн слів письмової англійської мови і 1 млн слів розмовної англійської мови) [9, р. 128]:

- a ... of – a lot of, a matter of, a number of, a sort of, a couple of, etc.;
- an ... of – an example of, an element of, an act of, an average of, etc.;
- too ... to – too late to, too much to, too easy to, too late to, too young to, too close to, etc.;
- for ... of – for most of, for all of, for fear of, for both of, etc.;
- many ... of – many years of, many kinds of, many parts of, many millions of, many thousands of, etc.;

– had ... of – had enough of, had plenty of, had thought of, had heard of, had one of, had died of, etc.;

– be ... to – be able to, be allowed to, be expected to, be said to, etc.

Ці дослідження демонструють, що наповнення фрейму не просто випадкові, а належать до окремих груп, які є носіями певного значення. Наприклад, слова, що найчастіше використовуються з *many ... of*, класифіковано за такими характеристиками:

– слова, що виражають числа, – thousands, millions, hundreds

– слова, що вказують на тип чи аспект, – kinds, ways, aspects, varieties

– слова, що вказують на тривалість в часі, – years, hours

– слова, що називають групи людей або речей, – members, examples.

Не менш важливим є також те, що з обраних словосполучень можна отримати контури семантичного поля певного досліджуваного слова. Наприклад, Девід Орпін запропонував свій список словосполучень зі словами *bribe* і *bribery*, які разом взяті можна згрупувати за такими семантичними полями [8]:

– слова, що пов'язані з негативними діями (вчинками), – fraud, scandal, corruption, alleged, etc. ;

– слова, що пов'язані з грошима, – dollar, money, tax, etc.;

– слова, що пов'язані з чиновництвом, – officials, police;

– слова, що пов'язані зі спортом, – players, referee;

– слова, що пов'язані з правовим процесом, – trial, charges, investigation, accused, etc.

[3, с. 5].

Створення й використання паралельних корпусів текстів має декілька прикладних завдань, одна з яких – використання паралельних корпусів текстів при навчанні мови. Як відомо, викладач виступає у ролі координатора роботи студентів, майбутніх вчителів і визначає траєкторію його дослідження, а студент виконує пошук та систематизацію контекстів використання лексем, вивчає їх семантичний профіль на основі статистичних корпусних даних, розглядає варіанти перекладу вибраних лексем. Паралельні корпуси дозволяють виконувати ефективний пошук контекстів слів, які мають декілька перекладних еквівалентів електронних колекцій. Слід відмітити, що зіставлення оригінальних й перекладних текстів не є новим підходом при навчанні мов, однак використання електронних колекцій, зібраних у паралельні корпуси на основі інтернет-ресурсів дозволяє викладачу й студенту працювати з достатнім об'ємом матеріалу і дає можливість ефективного і швидкого аналізу. Мона Бейкер пише, що “в аспекті навчання іноземній мові використання корпусних технологій й методології дозволяє студентам досліджувати перекладний текст як опосередковану комунікативну подію” [10, с. 233]. М. Махніевски відмічає, що “корпуси текстів допомагають студентам краще зрозуміти текст – оригінал та навчити їх швидко та грамотно перекладати тексти на інші мови” [11, с. 237]. Студент, майбутній вчитель отримає можливість швидкого підбору еквівалентів лексики, яка вивчається і може дослідити її значення й функції у різних контекстах також може самостійно знайти і вивчити правильний вираз, репліку, тощо, щоб запобігти калькуванню слів.

На першому етапі студенти випишують слова, вирази на двох мовах, на другому етапі читають текст оригіналу і перекладний паралельно, порівнюючи особливості використання лексем у двох мовах і запам'ятовують оригінальні зразки і в майбутньому не будуть розмовляти калькуваною мовою.

В якості приклада використаємо зразок перекладу оповідання О. Генрі “Останній лист”.

Наведемо приклади перекладу деяких лексем з англійської на українську мову з цього твору.

1	the streets have run crazy and broken themselves into small strips	1	вулиці показалися й розбилися на вузькі смужки
2	called “places”.	2	що називаються проїздами.
3	“places” make strange angles	3	проїзди утворюють химерні кути
4	One Street crosses itself	4	одна вулиця перетинає навіть сама себе
5	a valuable possibility	5	надзвичайно цінні властивості
6	suddenly meet himself coming back	6	раптом зустрічає самого себе,

Пропонуємо фрагмент оповідання О. Генрі “Останній лист”.

<p>In a little district west of Washington Square the streets have run crazy and broken themselves into small strips called “places”.</p> <p>These “places” make strange angles and curves. One Street crosses itself a time or two.</p> <p>An artist once discovered a valuable possibility in this street.</p> <p>Suppose a collector with a bill for paints, paper and canvas should, in traversing this route, suddenly meet himself coming back, without a cent having been paid on account!</p>	<p>В невеличкому районі на захід від площі Вашингтона вулиці показалися й розбилися на вузькі смужки, що називаються проїздами.</p> <p>Ці проїзди утворюють химерні кути й повороти. Там одна вулиця перетинає навіть сама себе разів зо два.</p> <p>Якомусь художникові пощастило відкрити надзвичайно цінні властивості цієї вулиці.</p> <p>Уявімо собі, що збирач боргів з рахунком за фарби, папір та полотно, йдучи цим маршрутом, раптом зустрічає самого себе, коли він уже повертається назад, не діставши в оплату жодного цента!</p>
---	--

Таким чином, студенти, майбутні вчителі після ознайомлення і аналізу складних виразів з тексту, можуть не тільки зрозуміти зміст оригінального твору з першого разу, а й проаналізувати особливості перекладу і використання тих чи інших слів та виразів, відчутти музику мови, особливо, коли не можна знайти точного аналога при перекладі. Така методика використання паралельних текстів дає можливість одразу вчити правильне використання слів та виразів і, як результат в майбутньому вчити нове покоління грамотно і літературно правильно розмовляти англійською мовою.

Паралельний корпус тексту є універсальним засобом не тільки для порівняльних досліджень кількох мов і пошуку еквівалентів, але й для досліджень кожної мови корпусу окремо. У цьому разі паралельний корпус слугує так званою “точкою перетину” двох або більше мовних культур, складаючись із декількох субкорпусів. Паралельний і похідні від нього багатомовні корпуси дають змогу якісно визначити належність тексту до певної предметної сфери і стилю. Простір електронних текстових корпусів мовних даних дає можливість їх результативного використання, що відкриває перспективи моделювання мовної картини світу.

Використана література:

1. Бобкова Т. В. Корпус текстів: основні аспекти визначення / Т. В. Бобкова // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Філологія. Педагогіка. Психологія. – Вип. 29. – 2014. – С. 11-20.
2. Бук С. Учнівські корпуси в методиці викладання іноземної мови / С. Бук // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2007. – Вип. 2. – С. 19-23.
3. Ванівська О. Основні підходи до аналізу мовних даних у корпусній лінгвістиці / О. Ванівська // Наукові записки. Серія “Філологічна”. – Острого: Видавництво Національного університету “Острозька академія”. – Вип. 27. – 2012. – 368 с.
4. Данчевська Ю. Корпуси текстів у лінгводидактиці: здобутки та перспективи / Ю. Данчевська // Нова пед. думка. – 2014. – № 1. – С. 58-60.
5. Дарчук Н. Дослідницький корпус української мови: основні засади і перспективи / Н. Дарчук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Серія: Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2010. – № 21. – С. 45-49.

6. Саєнко Н. Корпусний підхід у навчанні іноземних мов у технічному університеті / Н. Саєнко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2016. – № 1 (55). – С. 142-151.
7. Hunston S. Corpora in Applied Linguistics / S. Hunston. – Cambridge, 2002. – 254 p.
8. Orpin D. The lexis of corruption in the news: a corpus-based study in ideology / D. Orpin // Unpublished MA dissertation, University of Birmingham. – 1997.
9. Renouf A. Collocational frameworks in English / A. Renouf, J. M. Sinclair ; eds. Aijemer and Altenberg. – 1991. – P. 128-144.
10. Baker M. Corpus linguistics and translation studies: implications and application / M. Baker // Amsterdam.
11. Machniewski M. Analysing and teaching translation through corpora: Lexical convention and lexical use / M. Machniewski / Poznań Studies in Contemporary Linguistics 41: 237-255.

Гладкая И. А. Обучение будущих учителей английского языка лексическому материалу на основе корпусов параллельных текстов.

В статье обозначены основные проблемы определения понятия “корпус текстов”; рассматриваются возможности применения достижений корпусной лингвистики в иноязычной обучении будущими педагогами; освещены их основные достижения, преимущества. Проблемы определения корпуса текстов связаны с активным внедрением корпусного подхода в современной лингвистике. Это требует решения ряда философских и теоретико-методологических вопросов теории корпуса, и прежде всего требует определения фундаментального понятие корпусной лингвистики – корпус текстов. Дискуссии по определению корпуса проявляют сосуществования различных концепций в современной корпусной лингвистике, обуславливающие теоретические принципы планирования и практические основы использования корпусов. В частности наличие узкого и широкого понимания термина “корпус текстов” является причиной существования двух основных подходов к установлению периодизации, предпосылок формирования и определения статуса корпусной лингвистики в современном языкознании, английском, украинском языках.

Ключевые слова: корпус текстов, корпусная лингвистика, методика преподавания иностранных языков, лингводидактика, фрейм.

Gladka I. A Training of future English teachers in lexical material based on parallel texts corpus.

The article is to outline the main problems of the defining a term “textcorpus”; suggests theoretical and practical perspectives and directions for using Corpus Linguistics achievements in teaching languages; outlines its main achievements, strengths. The problems of determining the body of texts associated with the active implementation of the housing approach in modern linguistics. This requires the resolution of a number of philosophical and theoretical and methodological issues of the theory of the corps, and above all, requires the definition of the fundamental notion of case linguistics – the body of texts. Discussions about the definition of the corps reveal the coexistence of different concepts in modern case linguistics, which determine the theoretical principles of planning and practical principles of the use of buildings. In particular, the existence of a narrow and broad understanding of the term “body of texts” is the reason for the existence of two main approaches to the establishment of periodization, the preconditions for the formation and definition of the status of case linguistics in modern linguistics, English and Ukrainian speech.

Keywords: corpus of texts, corpus linguistics, methodology of teaching foreign languages, linguodidactics, frame.

УДК 378.016:811'36

Kavytska T., Osidak V.

**SELF-ASSESSMENT IN TEACHING GRAMMAR:
RAISING GRAMMATICAL AWARENESS OF PHILOLOGY MAJORS**

This paper suggests an updated look at self and peer assessment in fostering grammar acquisition. It describes an explicit model of grammar teaching which aims at raising grammatical awareness in students majoring in Philology. The authors advocate self and peer assessment practices that furnish